

Konflikt na Ukrainie – badania CBOS

Wojciech Chabin

Adam Czaus

Yelyzaveta Degtyarova

Informacje o źródle

- Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej jest wyspecjalizowanym ośrodkiem prowadzącym reprezentatywne dla społeczeństwa polskiego badania sondażowe, dotyczące opinii na temat wszelkich ważnych problemów społeczno-politycznych i gospodarczych.
- Firma powstała w 1982 roku, ale w lutym 1997 roku sejm RP nadał jej status niezależnej fundacji i powierzył zadanie prowadzenia badań społecznych na użytek publiczny.

Badania opinii publicznej

- Badaniem opinii publicznej zajmuje się socjologia, korzystając z metod statystycznych. W Polsce badania opinii publicznej potocznie nazywa się sondażami, Na podstawie badań opinii publicznej zarówno politycy, jak i obywatele tworzą sobie obraz społeczeństwa, w którym funkcjonują.
- Badania opinii publicznej, wpływają w pewnym stopniu na samą opinię publiczną. Powodem jest publikacja wyników badań opinii publicznej w mediach, do których społeczeństwo ma dostęp. Nawet ta część badań, która są wykonywana na zlecenie partii czy rządu i pozostaje tylko do wiadomości zlecających, może wpływać na działania tych podmiotów.

Materiały

- Zebraliśmy 9 badań CBOS dot. konfliktu na Ukrainie przeprowadzane od marca 2014 roku do marca 2016 roku.
- Materiały Centrum Badania Opinii Społecznej pomogły nam wysunąć wnioski aby lepiej zrozumieć podejście Polaków do konfliktu za wschodnią granicą.
- Pewne kwestie powtarzają się w kilku badaniach, dlatego w takim przypadku staramy się operować najnowszymi wynikami.

Lista materiałów

- 1. POLACY O SYTUACJI NA UKRAINIE W CZASIE KRYMSKIEGO KRYZYSU (03.2014)
- 2. O SYTUACJI NA UKRAINIE PRZED WYBORAMI PREZYDENCCKIMI (05.2014)
- 3. STOSUNEK POLAKÓW DO STRON UKRAIŃSKIEGO KONFLIKTU (07.2014)
- 4. KONFLIKT UKRAIŃSKI I WOJNA HANDLOWA Z ROSJĄ (08.2014)
- 5. CZY ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ W ROZWIĄZANIE KONFLIKTU UKRAIŃSKIEGO JEST WYSTARCZAJĄCE? (10.2014)
- 6. ZAINTERESOWANIE SYTUACJĄ NA UKRAINIE I POCZUCIE ZAGROŻENIA W PAŹDZIERNIKU (10.2014)
- 7. O SYTUACJI NA UKRAINIE I POLSKIEJ POMOCY DLA WSCHODNIEGO SĄSIADA (02.2015)
- 8. O KONFLIKCIE NA UKRAINIE I SANKCJACH GOSPODARCZYCH WOBEC ROSJI (06.2015)
- 9. Zainteresowanie sytuacją na Ukrainie i poczucie zagrożenia (03.2016)

Zainteresowanie konfliktem

- Od lutego 2014 roku do lutego 2016 roku zainteresowanie konfliktem było stosunkowo wysokie. Najwyższe wartości (88%) zanotowano w marcu I wrześniu 2014 roku. Można uznać, że zainteresowanie spadało z upływem czasu, ponieważ najniższą wartość osiągnięto w ostatnim badaniu w marcu 2016 roku.

Tabela 1

Czy interesuje się Pan(i) wydarzeniami na Ukrainie czy też nie?	2014										2015		2016
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	II	VI	II
	w procentach												
Tak, bardzo się interesuję	10	28	21	18	14	10	24	27	22	18	17	12	7
Tak, trochę się interesuję	55	60	64	61	57	58	59	61	61	60	59	57	55
Nie, raczej się nie interesuję	16	7	10	13	15	16	8	7	9	12	13	16	20
Nie, w ogóle się nie interesuję	18	5	5	8	13	16	9	5	8	10	11	14	17
Trudno powiedzieć	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Badanie nr. 9 (03.2016)

Znaczenie zmian zainteresowania konfliktem

- Aby lepiej zrozumieć dynamikę zainteresowania się konfliktem na Ukrainie przez Polaków warto spojrzeć i porównać dane z tabeli z kluczowymi wydarzeniami. Przykładowo po zestrzeleniu pasażerskiego samolotu nad Ukrainą (17.07.2014) zainteresowanie wzrosło znacząco względem poprzedniego miesiąca. Może oznaczać to, że próby destabilizacji Ukrainy przez separatystów i wspierającą ich Rosję wzbudzały uzasadniony niepokój wśród Polaków.

Tabela 1

Czy interesuje się Pan(i) wydarzeniami na Ukrainie czy też nie?	2014										2015		2016
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	II	VI	II
	w procentach												
Tak, bardzo się interesuję	10	28	21	18	14	10	24	27	22	18	17	12	7
Tak, trochę się interesuję	55	60	64	61	57	58	59	61	61	60	59	57	55
Nie, raczej się nie interesuję	16	7	10	13	15	16	8	7	9	12	13	16	20
Nie, w ogóle się nie interesuję	18	5	5	8	13	16	9	5	8	10	11	14	17
Trudno powiedzieć	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Badanie nr. 9 (03.2016)

Opinia na temat pomocy z Polski

- W trakcie prowadzenia badań na podobnym poziomie utrzymywały się opinie dot. stopnia w którym Polska powinna pomóc Ukrainie. Średnio ok. 10 procent odpowiadających twierdziło, że Polska powinna w szczególny sposób pomóc Ukrainie. Taka opinia może wynikać z sympatii i chęci pomocy sąsiadom ze wschodu lub poczucia konieczności wczesnej obrony polskich granic.
- Najbardziej powszechnym (średnio ok. 55%) był pogląd aby Polska wspierała Ukrainę jedynie w kooperacji z innymi państwami UE. Być może uważano, że państwo polskie nie jest wystarczająco silne aby w znaczący sposób postawić się Rosji.
- Średnio ok. 30% odpowiadających chciało aby Polska zachowała bezstronność w konflikcie i nie stawiała się Rosji.

CBOS

RYS. 3. JAK, PANA(I) ZDANIEM, POWINNA ZACHOWYWAĆ SIĘ POLSKA WOBEC WYDARZEŃ NA UKRAINIE? KTÓRA Z OPINII JEST PANU(I) NAJBLIŻSZA?

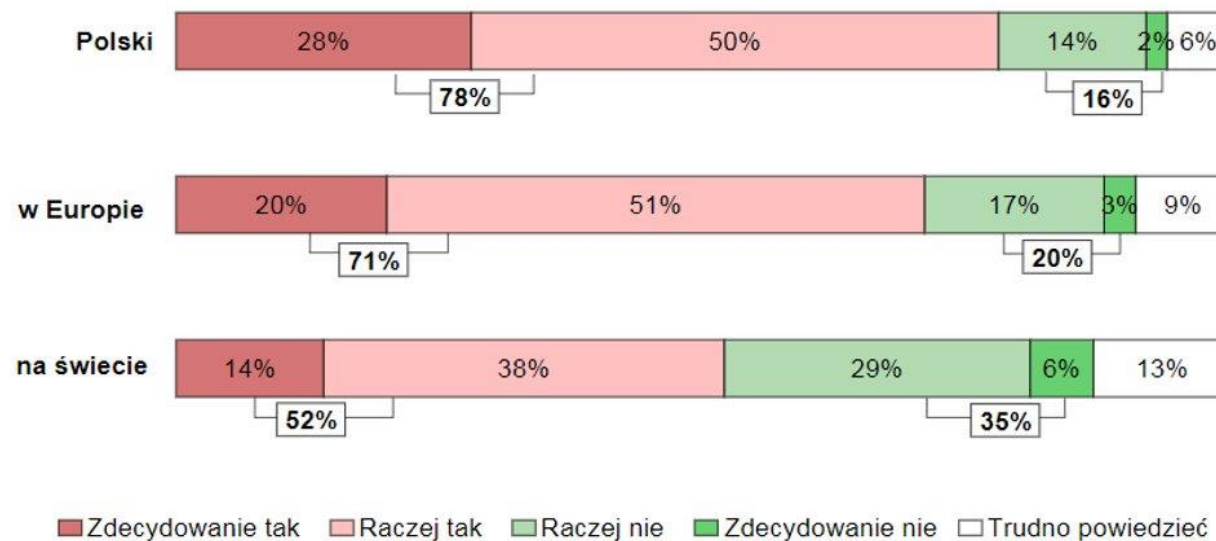

Czy sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski?

- Mimo iż ok. 30 procent badanych nie chciało aby Polska pomagała Ukrainie to aż 78% przyznaje, że działania Rosji stanowią zagrożenie dla Polski. O 7 punktów procentowych mniej ankietowanych uznało że sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Europy. Nieco ponad połowa uznała sytuację za globalne zagrożenie. W tej sytuacji pozostało postawić pytanie: jakie działania powinna podjąć Polska i Unia Europejska?

CBOS

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, SYTUACJA NA UKRAINIE ZAGRAŻA BEZPIECZEŃSTWU:

Badanie nr. 4 (08.2014)

Kwestia sankcji gospodarczych

- Polacy byli przekonani o skuteczności sankcji, przy czym średnio ponad połowa uważała, że powinny zostać zaostrzone (okres badań od IX 2014 do VI 2015). Co ciekawe, około 20 procent jest niezdecydowana. Być może ta grupa badanych nie wiedziała o szczegółach sankcji nakładanych na Rosję. Pogląd, że ograniczenia są zbyt surowe nie osiągnął nawet 10% popularności.
- Sankcje, choć dotkliwe, nie są formą zaangażowania na równi z działaniami militarnymi. Prawdopodobnie Polacy uznali je za wystarczająco łagodny sposób na złagodzenie eskalacji konfliktu.

Tabela 2

Rosyjska aneksja Krymu i wybuch konfliktu na wschodzie Ukrainy skłoniły Unię Europejską do nałożenia sankcji gospodarczych na Rosję wspierającą separatystów. Jak Pan(i) sądzi, czy obowiązujące sankcje gospodarcze nałożone na Rosję są:	IX 2014	II 2015	VI 2015
	w procentach		
– zbyt małe	55	51	49
– odpowiednie	18	20	22
– zbyt duże	7	8	7
Trudno powiedzieć	20	20	22

Opinie wyborców poszczególnych partii w 2015 roku

- Zaskakująco, największe poparcie dla znaczącego wsparcia Ukrainy w dążeniach prodemokratycznych, było wśród wyborców PiS (11%) –partii, która obecnie jest raczej eurosceptyczna. Najmniej chętnie do wymownej pomocy dla sąsiada odnosił się elektoratu PSL (3%) – partii konserwatywnej.
- Jednak sympatycy Prawa i Sprawiedliwości byli najmniej chętni do pomocy u boku UE. Najbardziej optymistycznie do współpracy z Unią byli wyborcy PO, które jest ugrupowaniem proeuropejskim.

Tabela 4

Jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachowywać się Polska wobec wydarzeń na Ukrainie? Która z opinii jest Panu(i) najbliższa?	Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych			
	PO	PiS	PSL*	SLD*
	w procentach			
Polska powinna w sposób szczególny wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców	7	11	3	7
Polska powinna wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców, ale tylko działając wspólnie z innymi krajami UE	71	55	59	69
Polska nie powinna angażować się w wydarzenia na Ukrainie, powinna zachować bezstronność	21	29	36	22
Trudno powiedzieć	1	5	2	2

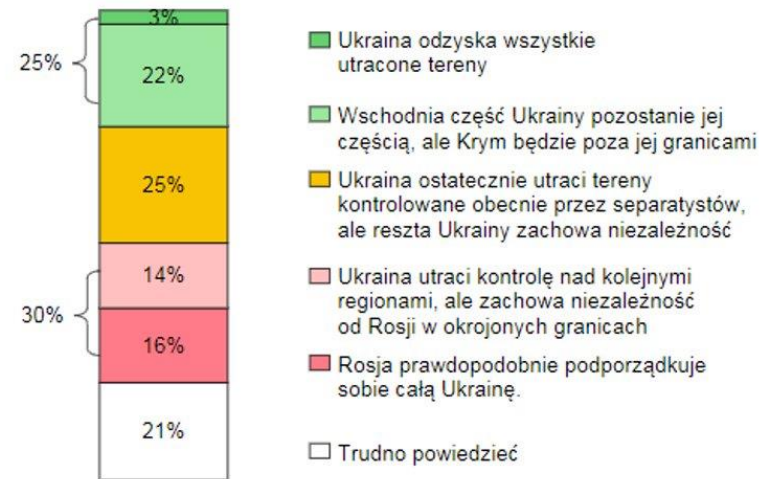
* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Opinia dot. tego, jak zakończy się spór

- Według opinii publicznej, konflikt nie miał jasnego rozwiązania. Głosy ankietowanych Polaków były mocno podzielone. W chwili badania 25% odpowiadających uznało, że Ukrainie uda się przywrócić status quo w kraju, ale tracąc przy tym już zajęte tereny. Taki sam odsetek badanych uważało, że uda się zachować stan z 2016 roku.
- 30% osób zapowiadało, że spór zakończy się zupełnie negatywnie dla Ukrainy, czyli utraci kolejne tereny, lub nawet straci niepodległość na rzecz Rosji. Aż 21% procent badanych nie wskazało konkretnej odpowiedzi, możliwie przez to, że konflikt był bardzo dynamiczny i mimo wysokiego zainteresowania w jego kluczowych momentach, ciężko było ocenić rzeczywistą sytuację na wschodzie.

CBOS

RYS. 1. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY W NAJBLIŻSZYM CZASIE PAŃSTWU UKRAIŃSKIEMU UDA SIĘ UTRZYMAĆ NIEZALEŻNOŚĆ OD ROSJI CZY TEŻ NIE? KTÓRY Z PONIŻSZYCH SCENARIUSZY WYDAJE SIĘ PANU(I) NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY?

Badanie nr. 9 (03.2016)